

Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України
Тернопільський національний економічний університет
Факультет фінансів

Короткий конспект лекцій з дисципліни
„Фонди соціального страхування”

Тема 1

Сутність державних позабюджетних фондів

Державні позабюджетні фонди є важливою складовою державних фінансів і самостійною ланкою фінансової системи. Їх виникнення та функціонування пов'язане з наявністю товарно-грошових відносин.

Позабюджетні фонди мають певні переваги. Зміни, які відбуваються в економіці та соціальному житті суспільства, потребують прийняття оперативних управлінських рішень. Формування і використання бюджетних коштів регламентується нормативно-правовими актами на рік, а в позабюджетних фондах, що регулюються органами виконавчої влади, можливі зміни впродовж звітного періоду. Так, за наявності додаткових надходжень коштів, можуть бути збільшені розміри соціальних виплат. Кошти, інвестовані в цінні папери, приносять додатковий дохід. Позабюджетні фонди підлягають управлінню та контролю на засадах трипартизму.

Дослідження теоретичних засад позабюджетних фондів виявило різні підходи до їх визначення. Їх розглядають як:

- державні цільові фонди, що є формою перерозподілу і використання фінансових ресурсів, залучених державою для фінансування суспільних потреб;
- фонди фінансових ресурсів цільового призначення, які використовуються для задоволення економічних і соціальних потреб держави, підприємницьких структур та окремих громадян;
- загальнодержавні фонди цільового призначення.

В Україні найбільшого поширення набули державні **соціальні позабюджетні фонди**, що мають постійний характер.

Ще однією особливістю вітчизняної системи позабюджетних фондів є надання переваг фондам соціального призначення. Це позитивно характеризує роль держави у забезпеченні соціального захисту населення в умовах ринкових трансформацій. Однак не менша увага повинна приділятися

й економічним проблемам, бо від обсягу валового внутрішнього продукту, стану економіки залежать наповнюваність дохідної частини бюджетів соціальних позабюджетних фондів та їх фінансова стабільність.

У законах про Державний бюджет України на кожний рік встановлюються зміни та доповнення до нормативно-правових актів, що регулюють відносини у сфері соціальних позабюджетних фондів. Уточнюються розміри обов'язкових внесків юридичних і фізичних осіб до бюджетів фондів, змінюються співвідношення між соціальними фондами, підвищуються розміри соціальних виплат та граничних величин заробітку, на який нараховуються страхові внески. Вітчизняна практика свідчить про те, що впродовж поточного року можуть прийматися постанови Кабінету Міністрів України або правлінь фондів щодо внесення змін до порядку формування доходів та використання коштів бюджетів відповідних позабюджетних фондів.

В Україні функціонують чотири державні позабюджетні фонди (Пенсійний фонд України, Фонд загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття, Фонд загальнообов'язкового державного соціального страхування з тимчасової втрати працездатності та витратами, зумовленими похованням, Фонд загальнообов'язкового державного соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань, що спричинили втрату працездатності) та велика кількість недержавних і добровільних фондів соціального призначення. Пріоритетний розвиток соціальних фондів пов'язаний з тривалим переходом до ринкової економіки, значним зниженням рівня матеріального забезпечення громадян, зростанням безробіття, демографічною ситуацією, дефіцитом бюджетних ресурсів. Такий соціально-економічний стан нашого суспільства вказав на необхідність виокремлення надзвичайно важливих соціальних видатків в особливу групу із забезпеченням їх самостійними джерелами доходів. Особливістю державних позабюджетних фондів соціального призначення є те, що вони вирішують завдання соціального захисту населення через механізм загальнообов'язкового державного соціального страхування

Тема 2

Єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування

З 1 січня 2011 р. запроваджено єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування. Умови, розміри, порядок нарахування та сплати єдиного соціального внеску визначаються Законом України „Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування” від 08. 07. 2010 р. № 2464–VI.

Єдиний соціальний внесок – це консолідований страховий внесок, збір якого здійснюється до системи загальнообов'язкового державного соціального страхування в обов'язковому порядку та на регулярній основі з метою забезпечення захисту у випадках, передбачених законодавством, прав застрахованих осіб та членів їх сімей на отримання страхових виплат (послуг) за діючими видами загальнообов'язкового державного соціального страхування.

Єдиний соціальний внесок не входить до системи оподаткування, і податкове законодавство не регулює порядок його нарахування, обчислення і сплати.

Збір та ведення обліку єдиного внеску здійснюється за принципами:

- законодавчого визначення умов і порядку його сплати;
- обов'язковості сплати;
- законодавчого визначення розміру єдиного внеску та пропорції його розподілу за видами загальнообов'язкового державного соціального страхування;
- прозорості та публічності діяльності органу, що здійснює збір та веде облік єдиного внеску;
- захисту прав та законних інтересів застрахованих осіб;
- державного нагляду за збором та веденням обліку єдиного внеску;
- відповідальності платників єдиного внеску та органу, що здійснює збір та веде облік єдиного внеску, за порушення норм Закону України „Про

збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування”, а також за невиконання або неналежне виконання покладених на них обов'язків.

Повноваженнями щодо адміністрації єдиного соціального внеску наділено Пенсійний фонд України, який здійснює збирання та ведення його обліку. Крім того, Пенсійний фонд України веде Державний реєстр загальнообов'язкового державного соціального страхування, що складається з реєстру страхувальників та реєстру застрахованих осіб і призначений для накопичення, зберігання та використання інформації про збирання та ведення обліку єдиного соціального внеску, його платників та застрахованих осіб. Даними цього державного реєстру мають право користуватися всі фонди соціального страхування для виконання покладених на них функцій.

Платниками єдиного соціального внеску є страхувальники та застраховані особи. Узяття на облік роботодавців здійснює Пенсійний фонд України шляхом унесення відповідних даних до реєстру страхувальників.

Базу для справляння єдиного соціального внеску зазначено в ч. 1 ст. 7 Закону України “Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування” від 08. 07. 2010 р. № 2464–VI:

1) нарахована заробітна плата (основна, додаткова, інші заохочувальні та компенсаційні виплати), у тому числі в натуральній формі, що визначаються відповідно до Закону України “Про оплату праці” від 24. 03. 1995 р. № 108/95-ВР;

2) винагорода фізичній особі за виконання робіт (надання послуг) за цивільно-правовим договором;

3) оплата перших 5 днів тимчасової непрацездатності за рахунок коштів роботодавця;

4) допомога по тимчасовій непрацездатності;

5) допомоги чи компенсації згідно з законодавством;

6) грошове забезпечення.

Сума єдиного соціального внеску розподіляється за видами загальнообов'язкового державного соціального страхування пропорційно до сум єдиного внеску (у відсотках).

Єдиний внесок для платників – роботодавців встановлюється у відсотках до визначеної бази нарахування єдиного внеску (за винятком винагороди за цивільно-правовими договорами) відповідно до класів професійного ризику виробництва, до яких віднесено платників єдиного внеску, з урахуванням видів їх економічної діяльності (табл. 1).

Таблиця 1

Розмір єдиного внеску на загальнообов’язкове державне соціальне страхування*

Клас професійного ризику виробництва	Розмір єдиного внеску	Клас професійного ризику виробництва	Розмір єдиного внеску	Клас професійного ризику виробництва	Розмір єдиного внеску
1	36,76	24	37,30	47	38,24
2	36,77	25	37,33	48	38,26
3	36,78	26	37,39	49	38,28
4	36,79	27	37,45	50	38,45
5	36,80	28	37,51	51	38,47
6	36,82	29	37,58	52	38,52
7	36,83	30	37,60	53	38,54
8	36,85	31	37,61	54	38,57
9	36,86	32	37,65	55	38,66
10	36,88	33	37,66	56	38,74
11	36,90	34	37,77	57	39,01
12	36,92	35	37,78	58	39,02
13	36,93	36	37,86	59	39,10
14	36,95	37	37,87	60	39,48
15	37,00	38	37,96	61	39,76
16	37,04	39	37,97	62	39,90
17	37,06	40	37,99	63	40,19
18	37,13	41	38,00	64	40,40
19	37,16	42	38,03	65	42,61
20	37,17	43	38,05	66	42,72
21	37,18	44	38,10	67	49,70
22	37,19	45	38,11		
23	37,26	46	38,19		

*Складено на основі Закону України „Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов’язкове державне соціальне страхування” від 08. 07. 2010 р. № 2464–VI.

Тема 3

Пенсійний фонд України

Пенсійний фонд здійснює управління фінансами державного пенсійного страхування і по суті виступає гарантом стабільності державної системи пенсійного страхування. Він діє в Україні як самостійна фінансово-банківська система з 1992р. Його статус, завдання і функції первинно були визначені Положенням про Пенсійний фонд, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 28 січня 1992 р., а в новій редакції – від 1 березня 2001 р. № 121.

Пенсійний фонд України у своїй діяльності керується Конституцією та законами України, указами і розпорядженнями Президента України, постановами і розпорядженнями Кабінету Міністрів України, Положенням про Пенсійний фонд України.

Згідно з статтею 72 Закону України „Про загальнообов’язкове державне пенсійне страхування” від 9 липня 2003р. № 1058 – IV (зі змінами) джерелами формування бюджету Пенсійного фонду є:

- 1) надходження від сплати єдиного внеску на загальнообов’язкове державне соціальне страхування, що спрямовуються на загальнообов’язкове державне пенсійне страхування;
- 2) інвестиційний дохід, який отримується від інвестування резерву коштів для покриття дефіциту бюджету Пенсійного фонду в майбутніх періодах;
- 3) кошти державного бюджету та цільових фондів;
- 4) суми фінансових санкцій, застосованих до юридичних та фізичних осіб за порушення встановленого порядку нарахування, обчислення і сплати страхових внесків та використання коштів Пенсійного фонду, а також суми адміністративних стягнень, накладених відповідно до закону на посадових осіб та громадян за ці порушення;
- 5) благодійні внески юридичних та фізичних осіб;
- 6) добровільні внески;
- 7) інші надходження відповідно до законодавства.

Кошти Пенсійного фонду не включаються до складу Державного бюджету України і не підлягають оподаткуванню.

Відповідно до статті 73 Закону України „Про загальнообов’язкове державне пенсійне страхування” від 9 липня 2003 р. № 1058 – IV кошти бюджету Пенсійного фонду використовуються на:

- виплату пенсій, передбачених чинним законодавством;
- надання соціальних послуг, передбачених пенсійним законодавством;
- фінансування адміністративних витрат, пов’язаних з виконанням функцій покладених на органи Пенсійного фонду;
- оплату послуг з виплати та доставки пенсій;
- формування резерву коштів Пенсійного фонду.

Резерв коштів Пенсійного фонду складається з резерву коштів для поточних потреб та резерву коштів для покриття дефіциту бюджету Фонду в майбутніх періодах. Резерв коштів для поточних потреб формується з метою забезпечення своєчасного та в повному обсязі фінансування виплати пенсій та надання соціальних послуг у сумі, що дорівнює місячній потребі на зазначені цілі згідно з бюджетом Пенсійного фонду на відповідний рік і затверджується в його складі.

Після забезпечення виплати пенсій та надання соціальних послуг і створення резерву коштів для поточних потреб, надлишкові кошти Пенсійного фонду зараховуються до резерву коштів для покриття дефіциту бюджету Фонду в майбутніх періодах, який може виникнути у зв’язку із зміною демографічної ситуації в Україні.

Розмір резерву коштів для покриття дефіциту бюджету Пенсійного фонду в майбутніх періодах визначається за результатами щорічних актуарних розрахунків.

Згідно з Законом України „Про загальнообов’язкове державне пенсійне страхування”, який набув чинності з 1 січня 2004 р. передбачено такі види пенсійних виплат із солідарної системи:

- пенсія за віком;
- пенсія по інвалідності в результаті загального захворювання, інвалідності з дитинства;

- пенсія у зв'язку із втратою годувальника;
- соціальна виплата – допомога на поховання.

Пенсійний фонд України має право:

1) отримувати в установленому порядку від органів державної влади, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ і організацій усіх форм власності, громадян та їх об'єднань інформацію, документи і матеріали, необхідні для виконання покладених на нього завдань;

2) вимагати від посадових осіб підприємств, установ, організацій та фізичних осіб, які є платниками єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування або використовують кошти бюджету Пенсійного фонду України, усунення порушень законодавства щодо сплати цього внеску і використання коштів бюджету Пенсійного фонду України;

3) стягувати у безспірному порядку не внесені своєчасно суми єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування разом з нарахованою пенею, а також застосовувати фінансові санкції відповідно до законодавства;

4) перевіряти правильність призначення та виплати пенсій і допомоги, витрачання коштів бюджету Пенсійного фонду України;

5) проводити в установленому порядку на підприємствах, в установах і організаціях незалежно від форми власності планові та позапланові перевірки фінансово-бухгалтерських документів, звітів, кошторисів та інших документів щодо правильності обчислення та сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове державне пенсійне страхування, інших платежів до Пенсійного фонду України, а також використання його коштів;

6) накладати адміністративні стягнення у порядку, передбаченому законодавством;

7) порушувати питання про притягнення до передбаченої законодавством відповідальності посадових осіб підприємств, установ, організацій незалежно від форми власності та фізичних осіб, винних у порушенні порядку сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, інших платежів до Пенсійного фонду України.

Тема 4

Фонд загальнообов'язкового державного соціального страхування з тимчасової втрати працездатності та витратами, зумовленими похованням

Джерелами формування коштів загальнообов'язкового державного соціального страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими похованням, є:

1) кошти, що надходять від сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, які спрямовуються на страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими похованням;

2) суми не прийнятих до зарахування витрат страхувальника за загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими похованням, пені, штрафів та інших фінансових санкцій, застосованих до страхувальників та посадових осіб відповідно до актів законодавства;

3) благодійні внески підприємств, установ, організацій та фізичних осіб;

4) асигнування із Державного бюджету України;

5) інші надходження відповідно до законодавства.

Кошти Фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності не включаються до Державного бюджету України, не підлягають вилученню та використовуються тільки за цільовим призначенням. При їх невикористанні у поточному році вони переходять на наступний фінансовий рік.

Для забезпечення фінансової стабільності утворюється резерв страхових коштів у сумі, необхідній для фінансування всіх видів матеріального забезпечення в розрахунку на місяць.

За загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими

похованням, надаються такі види матеріального забезпечення та соціальних послуг:

- 1) допомога по тимчасовій непрацездатності (включаючи догляд за хворою дитиною);
- 2) допомога по вагітності та пологах;
- 3) допомога на поховання (крім поховання пенсіонерів, безробітних та осіб, які померли від нещасного випадку на виробництві);
- 4) забезпечення оздоровчих заходів (оплата путівок на санаторно-курортне лікування застрахованим особам та членам їх сімей, до дитячих оздоровчих закладів, утримання санаторіїв-профілакторіїв, надання соціальних послуг у позашкільній роботі з дітьми).

Матеріальне забезпечення та соціальні послуги за страхуванням з тимчасової втрати працездатності застрахованим особам, які працюють на умовах трудового договору та членам кооперативів, призначаються та надаються за основним місцем роботи за рахунок сплачених ними страхових внесків.

Застрахованим особам, які забезпечують себе роботою самостійно та тим, які працюють за межами території України, призначення та виплата матеріального забезпечення, а також надання соціальних послуг здійснюється виконавчою дирекцією відділення за місцем реєстрації їх як страхувальників.

Рішення про призначення матеріального забезпечення та надання соціальних послуг приймається комісією (уповноваженим) із соціального страхування, що створюється (обирається) на підприємстві, в установі, організації, до складу якої входять представники адміністрації підприємства та застрахованих осіб.

Комісія із соціального страхування здійснює контроль за правильним нарахуванням і своєчасною виплатою матеріального забезпечення, приймає рішення про відмову в його призначенні, про припинення виплати матеріального забезпечення, розглядає правильність видачі листків непрацездатності та інших документів, які є підставою для надання матеріального забезпечення та соціальних послуг.

Тема 5

Фонд загальнообов'язкового державного соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань

До джерел доходів бюджету ФСС НВВ належать:

- страхові внески страхувальників;
- капіталізовані платежі у випадках ліквідації страхувальників;
- дохід, одержаний від тимчасово вільних коштів ФСС НВВ на депозитних рахунках;
- кошти, одержані від стягнення відповідно до законодавства штрафів і пені з підприємств, а також штрафів з працівників, винних у порушенні вимог нормативних актів з охорони праці;
- добровільні внески та інші надходження, отримання яких не суперечить законодавству.

Кошти на здійснення страхування від нещасного випадку не включаються до складу Державного бюджету України та використовуються виключно за їх прямим призначенням.

У разі настання страхового випадку ФСС НВВ зобов'язаний у встановленому законодавством порядку:

1) своєчасно та в повному обсязі відшкодувати шкоду, заподіяну працівникові, внаслідок ушкодження його здоров'я або в разі його смерті, виплачуючи йому або особам, які перебували на його утриманні:

- допомогу у зв'язку з тимчасовою непрацездатністю до відновлення працездатності або встановлення інвалідності;
- одноразову допомогу у разі стійкої втрати професійної працездатності або смерті потерпілого;
- щомісячну грошову суму у разі часткової або повної втрати працездатності, що компенсує відповідну частину втраченого заробітку потерпілого;

– страхову виплату потерпілому у розмірі його середньомісячного заробітку при тимчасовому переведенні його на легшу нижчеоплачувану роботу;

– страхову виплату потерпілому під час його професійної реабілітації;

– щомісячну страхову виплату особам, які мають на неї право в разі смерті потерпілого;

– пенсію по інвалідності внаслідок нещасного випадку на виробництві або професійного захворювання;

– пенсію у зв'язку з втратою годувальника, який помер внаслідок нещасного випадку на виробництві або професійного захворювання;

– грошову суму за моральну шкоду за наявності факту заподіяння цієї шкоди потерпілому;

– допомогу дитині;

2) організувати поховання померлого, відшкодувати вартість пов'язаних з цим ритуальних послуг;

3) сприяти створенню умов для своєчасного надання кваліфікованої першої невідкладної допомоги потерпілому в разі настання нещасного випадку, швидкої допомоги у разі потреби його госпіталізації, ранньої діагностики професійного захворювання;

4) організувати ефективне лікування потерпілого з метою якнайшвидшого відновлення здоров'я застрахованого;

5) забезпечити потерпілому повний обсяг постійно доступної медичної допомоги;

6) вжити заходів для підтримання, підвищення та відновлення працездатності потерпілого;

7) забезпечити домашній догляд за потерпілим, допомогу у веденні домашнього господарства;

8) проводити навчання та перекваліфікацію потерпілого, працевлаштовувати осіб із зниженою працездатністю;

9) організовувати робочі місця для інвалідів самостійно або разом із органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування;

10) у разі невідкладної потреби надавати інвалідам разову грошову допомогу;

11) сплачувати за потерпілого внески на медичне та пенсійне страхування;

12) організовувати залучення інвалідів до участі у громадському житті.

Страховими виплатами є грошові суми, які виплачуються застрахованому чи особам, які мають на це право, у разі настання страхового випадку.

Перерахування сум щомісячних страхових виплат і витрат на медичну та соціальну допомогу проводиться у разі:

- зміни ступеня втрати професійної працездатності;
- зміни складу сім'ї потерпілого;
- підвищення розміру мінімальної заробітної плати у порядку, визначеному законодавством.

Перерахування сум щомісячних страхових виплат проводиться також у разі зростання у попередньому календарному році середньої заробітної плати у галузях національної економіки за даними центрального органу виконавчої влади з питань статистики. Таке перерахування проводиться з 1 березня наступного року. При цьому визначена раніше сума щомісячної страхової виплати зменшенню не підлягає.

Для призначення страхових виплат при нещасному випадку на виробництві працівнику необхідно пройти обстеження в МСЕК, котра має право встановити ступінь втрати працездатності. У роботі МСЕК беруть участь представники ФСС НВВ, що дозволяє найбільш об'єктивно оцінити ситуацію при кожному нещасному випадку та уникнути розбіжностей при призначенні страхових виплат.

Страхування від нещасних випадків здійснює Фонд соціального страхування від нещасних випадків – некомерційна самоврядна організація, що діє на підставі статуту, який затверджується її правлінням.

ФСС НВВ є юридичною особою з дня реєстрації статуту у спеціально уповноваженому центральному органі виконавчої влади.

Тема 6

Фонд загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття

Джерелами формування коштів ФСС ВБ є:

– кошти єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, спрямовані на загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття відповідно до пропорцій, визначених законодавством;

– асигнування Державного бюджету України;

– суми фінансових санкцій, застосованих відповідно до Закону України „Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття”, Закону України „Про зайнятість населення”, інших законів до підприємств, установ, організацій та фізичних осіб за порушення встановленого порядку сплати страхових внесків та використання коштів ФСС ВБ, недотримання законодавства про зайнятість населення, а також суми адміністративних штрафів, накладених на посадових осіб та громадян за такі порушення;

– дохід, одержаний від тимчасово вільних коштів ФСС ВБ, у тому числі резерву коштів, на депозитному рахунку;

– благодійні внески підприємств, установ, організацій та фізичних осіб;

– інші надходження відповідно до законодавства України.

Кошти ФСС ВБ використовуються на:

– виплату матеріального забезпечення та надання соціальних послуг;

– відшкодування Пенсійному фонду України витрат, пов'язаних із достроковим виходом на пенсію осіб;

– фінансування витрат на утримання та забезпечення діяльності виконавчої дирекції та її робочих органів, управління, розвиток його матеріальної та інформаційної бази;

– створення резерву коштів.

Видами матеріального забезпечення є:

- 1) допомога з безробіття, у тому числі одноразова її виплата для організації безробітним підприємницької діяльності;
- 2) допомога з часткового безробіття;
- 3) матеріальна допомога у період професійної підготовки, перепідготовки або підвищення кваліфікації безробітного;
- 4) матеріальна допомога з безробіття, одноразова матеріальна допомога безробітному та непрацевдатним особам, які перебувають на його утриманні;
- 5) допомога на поховання у разі смерті безробітного або особи, яка перебувала на його утриманні.

Відповідно до Закону України “Про зайнятість населення” та Закону України “Про загальнообов’язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття” *видами соціальних послуг є:*

- професійна підготовка або перепідготовка, підвищення кваліфікації та профорієнтації;
- пошук підходящої роботи та сприяння у працевлаштуванні, у тому числі шляхом надання роботодавцю дотації на створення додаткових робочих місць для працевлаштування безробітних та фінансування організації оплачуваних громадських робіт для безробітних;
- інформаційні та консультаційні послуги, пов’язані з працевлаштуванням.

Управління ФСС ВБ здійснюється на паритетній основі державою, представниками застрахованих осіб і роботодавців через правління та виконавчу дирекцію.

До складу правління входять по 15 представників від держави, застрахованих осіб і роботодавців, які виконують свої обов’язки на громадських засадах.

Представниками держави є представники від центральних органів виконавчої влади, які призначаються Кабінетом Міністрів України. Представники застрахованих осіб і роботодавців делегуються профспілками, їх об’єднаннями та об’єднаннями роботодавців.

Повноваження правління ФСС ВБ:

- 1) спрямовує та контролює діяльність виконавчої дирекції та її робочих органів, визначає перспективні та поточні завдання;
- 2) затверджує документи, що регламентують внутрішню діяльність, у тому числі виконавчої дирекції;
- 3) обирає голову правління та його заступників;
- 4) розглядає кандидатури на посади керівника виконавчої дирекції та його заступників та дає згоду на їх призначення у встановленому порядку;
- 5) дає згоду на звільнення у встановленому порядку керівника виконавчої дирекції ФСС ВБ та його заступників, а в разі порушення ними законодавства чи статуту – вносить обов'язкове для врахування обґрунтоване подання про звільнення;
- 6) затверджує бюджет ФСС ВБ на поточний рік та звіт про його виконання;
- 7) затверджує порядок використання коштів з окремих видатків бюджету ФСС ВБ;
- 8) вирішує поточні питання щодо формування та використання резерву коштів;

Виконавча дирекція ФСС ВБ та її робочі органи:

- ведуть реєстр платників страхових внесків;
- здійснюють оперативне розпорядження фінансовими ресурсами в межах затвердженого бюджету;
- виплачують забезпечення та надають соціальні послуги;
- контролюють правильність нарахування, своєчасність сплати страхових внесків, а також витрат за страхуванням на випадок безробіття;
- представляють інтереси ФСС ВБ в судових та інших органах;
- представляють ФСС ВБ у взаємовідносинах з органами державної влади та органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами, організаціями, об'єднаннями громадян з питань соціального захисту, а також органами соціального страхування на випадок безробіття зарубіжних країн, міжнародними організаціями, діяльність яких пов'язана із захистом соціальних прав людини.

Нагляд за діяльністю ФСС ВБ здійснює Наглядова рада.